

СУ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Богословски факултет

Специалност: Теология, МП "Религия и образование"

Е С Е

Дисциплина:

ОБЩА УЧИЛИЩНА ДИДАКТИКА

тема: Понятие и обща характеристика на съдържанието на обучението, и мястото на религиозната педагогика в него

изготвил: Анелия Петрова Иванова

Факултетен номер №19169

17.02.2014

проверил: доц. д-р Коста Герджиков

София

2014

Увод

В историята на човешкия род, процесът на обучението е доказателство, че човекът е „несвършено и половинчато същество... всички науки свидетелстват за това. Следователно човекът е нещо, което трябва да бъде завършено и усъвършенствано”¹. Затова въпросът за съдържанието на обучението има централна позиция в живота на човека. Без съдържателната част, обучението не би могло да съществува. Целта на обучението е чрез своето съдържание, то да доведе до образованието. Обучението е средството, а образованието е целта, и тъй като думата образование произлиза от думата образ, това означава, че целта е да се развие и изгради един специфичен образ, образът на Човек с главно Ч у всеки един. Но какъв точно е той и как да се постигне това?

Изложение

Няма друго средство за поправка на човешката развала, освен чрез правилното обучение на младежта. Да възпитаваме грижливо младежта ще рече да се грижим да запазим духа им от покварата на света и да спомогнем с добре обмислени съвети и постоянни примери да прораснат добре вложените у тях семена на нравствеността и духовете им да се проникнат от истинското познание на света, на себе си и на природата.

В процеса на взаимодействие между учениците и учителя, съдържанието е онази материя, която ще се изучава в учебния час, то трябва да дава знания и да развива способности и отношения, а също мирогледни и нравствени идеи. Съдържанието на обучението не е статично, то е свързано с особеностите на времето, културата, обществото, изобщо редица външни фактори определят нуждата от промяната му според днешния житейски бит. То трябва да е адекватно на днешния живот, на представите и търсенията на днешните ученици. В същото време учебното съдържание отговаря на определени научни критерии и учебен план, на съответните нормативни документи, зависимо е от целта на обучението и съвременните средства за обучение. Правилното разбиране на понятието за образование включва неговото влияние върху социалната справедливост, свободата и мира. Всичко това трябва да има приложение в съставянето на учебните планове, учебните програми, учебниците и учебните помагала. „Под съдържание на обучението се разбират обемът и качеството на знанията, уменията, навиците и начините за познание, които учениците трябва да усвояват в училище”².

За някои учени „първоизточник на съдържанието на образованието е социалната култура. В исторически план съдържанието на образованието се е

¹ Виж пов. у св. Юстин Попович, „Православието като философия на живота”

² Андреев, М., *Дидактика*, С., 1987, с. 119

Главно, господа преподаватели, нека се погрижим, щото нашето преподаване да бъде просто. Човешката душа по природа е проста и затова всичко, което е просто, тя лесно усвоява и превръща в свой живот, в своя същност, а всичко, което е високо и хитро сплетено, тя отхвърля от себе си като несвойствено на нейната природа, като безполезна смет. Ние всички сме се учили. Какво е останало в нашата душа от всички науки? Кое се е врязало неизгладимо в нашето сърце и памет? Не ония ли истини, които са ни били преподадени с детска простота? Не се ли оказа боклук всичко онова, което е било преподадено изкуствено и безжизнено? И не е ли напразно изгубено времето за тези високомъдри уроци? „Светилник на тялото е окото”. се казва в Светото Писание. Учителят е светилник за учениците. И така, ако неговото око, неговият поглед върху предмета му, методът на неговото преподаване бъде прост, то всичките му ученици ще го разберат и ще се просвещават от неговото преподаване. В техните умове ще бъде светло. Господ казва: не говорете излишно (Мат. 6:7). Силата на преподаването не се състои в това, да се предаде много, а да се предаде онова, което е съществено и необходимо за ученик в неговото положение. Измежду многото материал е достатъчно да се избере най-необходимото и да се приведе в стройна система, съобразно с количеството на другите предмети, които учениците трябва да изучават, и с количеството на уроците. В противен случай ние (учителите) един други ще си разрушаваме трудовете.”

Свети Йоан Кронщадски имал и особена дарба на преподаване. Уроците му обикновено се очаквали от учениците като рядко празнично удоволствие. Вижте един негов урок, в който отец Йоан виждайки, че на учениците им е трудно, бърза да ги утеши:

„Не се огчайвайте от еднообразието на ученическия живот. Корените на учението са горчиви, но плодовете му са сладки, казва пословицата. Не гледайте това, че трябва още много да се учите. Никоя работа не става изведнъж. Впрочем времето ще мине скоро. Аз учих 17 години и те минаха като на сън. Но благодаря на Бога, че съм се учил толкова дълго. В училището добих познания, които ми доставят духовна светлина, мир и услада в живота, които ме науча и постоянно ме учат да обичам добродетелта, да се стремя към нея и да избягвам всеки грях. Учете се прилежно и вис и живеете скромно и благонравно, като драговошно се подчинявате на вашите учители, наставници и началници. Такава е волята Божия“².

² Архимандрит Методий, „Светият праведен отец Йоан Кронщадски”, изд. Манастир „Свети вмчк Георги Зограф“ стр. 189-209.